Anul XXIII. **Orăştie, la 9 Iulie 1925.** **Preţul acestui număr 2 Lei.** **Nrul 28**

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea" cu „Foaia Interesantă" şi „Plugarul Luminat" — 120 Lei pe an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe ¼ de an.
Pentru ţărani, preoţi, învăţători, mici meseriaşi şi mici neguţători: „Libertatea" cu „Foaia Interesantă" şi „Plugarul Luminat" 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.
Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimişi prin cec de bancă foii la Orăştie!

Redacţia în Orăştie (Trans.) | Foaie pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOŢA | Apare în fiecare Joi | Administraţia în Orăştie Trans.)

Nu totdeauna e bună sîta deasă.

— Bacalaureatul. — S'a făcut bine ce s'a făcut? — Credem că nu prea. —

In anul de faţă examenele de maturitate (zise „bacalauriat" după numirea din vechiul regat), cari încoronează munca de 8 ani a tinerilor din Licee, — s'a făcut după rânduieli noui. Pân'acum tinerii erau examinaţi de profesorii lor, cu cari au învăţat, şi aceia îşi cam cunoşteau elevii, şi elevii mergeau în faţa lor, cu oarecare încredere, ca în faţa unor cunoscuţi. De data asta guvernul a hotărât altfel: Comisiile de examinare a tinerilor ajunşi la examenul de bacalaureat, să fie ascultaţi de o Comisie cu totul streină, cu un Preşedinte profesor universitar şi membri examinatori profesori dela alte Licee, din alte părţi.

Şi pân'acum tinerii mergeau la „examenul de maturitate" (bacalaureat) cu ghiaţă în sân de frică, deşi se înfăţişau profesorilor lor cunoscuţi. Acum, când s'au dus în faţa unor comisii de examinare cu totul streine, — se vede că în mulţi a îngheţat inimuţa de tot, şi-au perdut curajul şi s'au zăpăcit, — căci au căzut la examene ca nici odată de mulţi.

Aşa, se scoate la iveală, că la Liceul din Caransebeş, numai 7 tineri au putut trece peste probele date lor de făcut în scris, — ceilalalţi toţi au căzut; — la Oraviţa au căzut *toţi!!*, la Lugoj 40 la sută (tot din 10 au căzut 4;) — la nişte Licee din Basarabia a trecut doar câte 1, — şi aşa mai departe.

Faptul e îngrijitor. Se pare că guvernul a vrut una şi a ieşit în faptă alta. A vrut să înlăture putinţa părtinirii pe nedrept ce se făcea mai ales la Liceele streine, unde profesorii streini lăsau pe ai lor, pe toţi, să treacă la examene şi să ajungă la Universitate, unde apoi se vedea, că aceia n'au învăţat nimic, nu pricep nimic. Dar urmările lovesc, iacă, şi pe tinerii nostri, de cari avem nevoie, şi-i împedecă a ajunge oameni făcuţi gata, cari să ne fie de folos în trebuinţele cele de multe feluri ale vieţii statului nostru.

Iar nevoile zilelor de azi ne cer altceva: ne cer oameni şi iar oameni! In administraţie (slujbele de obşte), la Căile Ferate, la Posta şi telegraf, la Scoli, — peste tot locul!

De vorbeşti cu oameni ce cunosc starea lucrului la poştă şi la Căile Ferate, îţi spun: Avem mari greutăţi, *căci n'avem slujbaşi români*. Iar cei streini fac ce fac, aşa pentru ochii lumii, dar greşelilor le dau drumul, par'că chiar bucurându-se de ele, ca să scoaţă nume rău aşezemintelor româneşti, pe cari ei nu le iubesc. De vorbeşti cu un om al administraţiei, îţi spune: Trebue să pun în slujbă pe cine mi-se dă, colea un ungur, colea un neamţ, chiar câtě-un jidan, că — n'am Români.

N'am şi n'am!, ţi-se spune peste tot locul.

Iar atunci, rostul şcoalelor acela este oare, ca ele — să împedece tinerimea noastră de a ajungě să stee la îndemână nevoilor vieţii statului nostru?

Credem că e cu totul greşită păşirea aceasta straşnică a comisiilor de examinare a tinerilor — nu numai la bacalaureat, dar chiar la examenele de clasă şi la punerea notelor (calculilor) de clasă!

Toţi strigăm: vrem să avem aci cu adevărat *ţară românească!* Dar pentru a o avea, trebue să *împingem înainte*, nu se oprim pe loc, pe tinerii nostri, ca să-i vedem cât mai curând şi cât mai mulţi, gata a îmbrăţişa slujbe de obşte în stat, — încât să ai de unde alege între ěi. Când vor fi mulţi, ei vor da aşazicând din coate cerându-şi loc în viaţa de obşte, şi aşa vom avea cu o zi mai curând ţară românească aici, — fie şi cu oameni ceva sub măsura cea aspră a cerinţelor. Şi numai după ce am ajuns a avea oameni destul pentru trebuinţele de obşte, — putem trecě la asprimea cea mare, care să cearnă „cu sâtă deasă" pe tineri în şcoli. Pân'atunci, înţelepciunea vieţii ne cere, să folosim o sâtă mai rară... Sau e un câştig pentru politica noastră de cucerire a vieţii de obşte, că la Oraviţa ai trântit la bacalaureat, încă la probele scupturistice, pe toţi elevii? Şi să se ştie, că la acel Licěu în ţinutul atât de românésc bănăţan, toţi elevii sunt — Români!

Ar fi datorinţa Ministrului Şcolilor, să schimbe aceste hotărâri, să nimicească examenele prea aspre din acest an, dând prilej tinerilor a se supune în toamnă de nou la examene, — până când şi băieţii să fie mai bine pregătiţi cu învăţătura, dar şi profesorii din Comisiile de examinare, să fie mai pregătiţi asupra rolului ce-l au...

O casă naţională.

— La Moşniţa —

O nouă „Casă Naţională" s'a deschis în comuna *Moşniţa* din Bănat, prin stăruinţa dlui deputat Dr. Aurel Cosma şi a ministrului Agriculturei. Din prilejul deschiderii, i-s'a dăruit şi o Bibliotecă stând din 300 cărţi potrivite a fi cetite în popor, dăruite de d. deputat Dr. Obădeanu. Intre acelea credem că dăruitorul a pus şi cărţile din care poporul din Moşnita să înţeleagă marea primejdie ce-i ameninţă, prin faptul, că în familiile sale a întrat păcatul dě moarte, pe care îl bate D-zeu şi pe pământ şi-l va bate şi mai cumplit în ceruri, — că femeile lui să feresc de a avea copii (ca în multe alte părţi din Bănat)! De aceea în Moşniţa a scăzut numărul Românilor în 50 de ani, dela 1500 la 800, *la jumătate!*, — ceea-ce însamnă că în alţi 50 de ani, li sè va fi stâns viţa de tot!..

Fapta bună ce au făcut'o dnii Cozma şi Obădeanu, de-a le da o Casă Naţională cu o bibliotecă în ea, acest rost să-l aibă: In aceea Casă Naţională să li-se ţină oamenilor conferinţe (vorbiri, ca un fel de şcoală) care să i aducă la dreapta judecată asupra rostului lor de capi de familie şi mai ales a mamelor, ca mame, — şi în Bibliotecă încă să afle cărţi cari să-i lumineze în privinţa asta şi să-i îndrepteze. Că de unde nu, pustie le va rămânea prea curând şi Casa Naţională, ca şi casele lor, şi praf se va alege de numele lor! Iar în cer îi va aştepta şi răsplata lui D-zeu.

Mai harnic Târgu-Murăş decât Câmpenii, Abrudul, etc.?

Să ne desmorţim puţin întru cinstirea oamenilor nostri mari!

Târgu Murăş, oraş trufaş săcuesc, va întrece întru slăvirea lui Iancu, pe alte oraşe care ar fi ele datoare a ŏ face, — ca Abrudul, Câmpenii, Bradul, Baia-de-Criş (ce a făcut anul trecut, nu se socoate întru nimic), Clujul, sau altele.

Având un primar foarte zelos, şi fiind primarul Târgu-Murăşului, dl Dandea, copil de Moţ din Munţii lui Iancu, dsa acolo, în trufaşul oraş unguresc, vrea să ridice lui Iancu o statue, un monument, anume în Piaţa Regele Ferdinand, — cheltuind un milion de Lei cu statuia. Până la 1 Septembre a acestui an sunt a se înainta planurile de către cei ce doresc a o lucra, — urmează apoi îndeplinirea care poate va avea loc în anul viitor.

Hărnicia Primarului dela Târgu Murăş, ar trebui să fie un îndemn pentru cei dela Câmpeni, Abrud, Brad şi celelalte oraşe sfinţite de trècerea lui Iancu cu oştile sale prin ele, sau stropite cu sfântul sânge al Moţilor lui, — ca să facă asemenea. Doar cu o deosèbire: La Abrud, Câmpeni, sau pe Valea Zlatnei, la Fântânele, statua lui Iancu să nu fie una singură, cu figura dragă a lui, ci să fie o grupă de statui, în mijloc cu Iancu, în jur de el cu marii săi tribuni: Candrea, Balint, Axěnte şi celalalţi. Ar fi o mândrie a-i privi. Moţii sunt datori a o face şi noi toţi a-i ajuta.

O biruinţă cu deochiu.

— Alegerea dela Chişinău. —

La Chişinăul Basarabiei, a fost alegére de Senator.

Au stat faţă 'n faţă doi candidaţi (poftitori), unul al Partidului Ţărănesc (în frunte cu Stere, Lupu, Mihalache) sprijinit de Partidul Naţional (Iorga-Maniu), celalalt al Partidului Averescan.

Cum la această alegere, Chişinăul e hotărîtor, iar în Chişinău *Evreii* sunt hotărîtori, — lucru vădit, că numai acela putea ieşi „învingător", care avea sprijinul Jidovimei. Acest sprijin era din capul locului asigurat candidatului „ţărănist", pentru care au pus cuvânt Stere şi Dr. Lupu, oameni atât de bine cu Evreii şi cu toţi internaţionalii. Avěrescanii au avut şi ei sprijin evreesc, pe deputatul „liberal" rabinul Ţirelsohn, care a cercat să ducă pe Evrei în partea lui Sergiu Niţă, candidatul Averescan. Pe Rabbi l'au îndemnat stăpânii săi, liberalii, să dee sprijin candidatului averescan, pe care ei l'ar fi văzut mai bucuros ales, căci tot nu urmează calea lui Stere şi Lupu, cum o va urma omul acelora.

Jidanii din Chişinău însă, carě se pricep aşa dě bine la cântar, au pus îndată la cântăreală pe cei doi candidaţi, şi nu s'au uitat atâta le ei, că pe ei nu mult dădeau, ci se uitau la cei din jurul lor, la cei cari îi sprijineau pe candidaţi. Şi şi au zis: „Uite, pe lângă candidatul ţărănist, vedem pe Stere şi Lupu, ba şi pe Argetoianu, oameni de tot buni pentru noi, iar dincolo e Generalul şi e Goga"... Şi alegérea li-a fost uşoară. Stere, Lupu, Argetoianu, sunt chezeşie mare pentru Jidani, că în partidul în care aceştia sunt hotărîtori, Jidanii vor avea sprijin larg, iar în Generalul Averescu care ţine prea aproape de sine pe Goga şi a îndepărtat pe Argětoianu, nu mai pot avea aşa de multă încredere...

Luminaţi odată asupra acestei întrebări, — după vorbirile şi intrevenirile lui Stere şi Lupu, — Evreii s'au făcut zid pe lângă doritul acestora, nĕ-vrînd să mai asculte nici pe Rabi al lor! In firul luptelor de alegere, Evreii au scos adese-ori la iveală „vina" dlui Goga care a scris şi mai scrie despre Jidani stropind cu apă tare pistruii lor trupeşti şi sufleteşti, — şi nu odată i-au zis candidatului averescan: „De ce nu vine Goga să te sprijinească, să-i arătăm că „n'am uitat articlii scrişi de el împotriva Jidanilor!.."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu cât ziua alegerii se apropia, cele două partide îşi încordau puterile şi spuneau: Alegerea aceasta va arăta dacă „ţara" mai vrea stăpânirea liberală, ori vrea schimbarea ei! Şi jidanii din Chişinău nu-şi mai puteau închide uşile de vizitele „fruntaşilor" partidelor politice: când ieşea ţărănistul-naţionalist, intra averescanul, care de care aducându-le mai mare închinăciune, de le săltau jidovilor perciunii, văzând cum partide politice ce se zic naţionale, democrate, ale poporului, se umilesc înaintea lor şi le cerşesc „graţia", bunăvoinţa, „preţiosul sprijin"...

Veni ziua alegerii şi ea arătă ce rod a dat osteneala în jurul acestei alegeri:

Candidatul lui Stere-Lupu-Argetoianu, dl N. N. Alexandri, învăţător în Chişinău, a primit 11.200 voturi, — pe când Sergiu Niţă al lui Averescu n'a primit decât 4750 voturi, adecă nici pe jumătate.

Şi acum foile ţărăniste şi naţionale scriu pline de fericire că „glasul ţării" s'a rostit la Chişinău. Ţara vrea schimbare de stăpânire. Domnii cari scriu sau grăesc aşa, nu-şi dau seama, că, poate fără să vree, recunosc că „glasul ţării" e — glasul jidovimei.

Noi, ca gazetă care avem privirea îndreptată spre cel mai diavolesc duşman al nostru de azi, spre jidani, — noi din acest punct de vedere judecăm şi frământările partidelor politice. — Iar din acest punct de vedere judecând ce s'a petrecut la Chişinău, nu suntem deloc fericiţi de ce-am văzut acolo. Alesul e, cu drept cuvânt, alesul evreimei, care ea a fost hotărîtoare în alegere. Dacă celalalt era ales, tot aşa era el alesul evreimei, cum e azi potrivnicul său.

Iar aşa fiind, noi mai bucuros am fi văzut ales un Evreu, — căci nu trebuia să vedem umilirea înjositoare a multor Români în faţa atotputerniciei jidoveşti de acolo!

Partidele româneşti trebuiau să aibă mândria de a zice:

In acest cerc noi nu putem ieşi biruitori. Evreii au puterea. Aleagă pe cine vreau dintre ei, dacă cercul e aşa de prost împărţit, că majoritatea e lăsată Evreilor. Sau, dacă ei vreau pe un Român, atunci acela să stee acasă, să lase să vie Evreii să-l roage ca să primească alegerea lor, dar el să nu meargă să le facă făgăduinţe potrivnice mândriei şi dreptului neamului românesc în ţara lui, aşa precum s'a făcut de Stere-Lupu şi ortacii lor.

Ca să ne liniştească şi pe noi, pe Românii ce nu voim să ştim de tîrgueală pe socoteala drepturilor noastre naţionale, — să se publice lista celor ce au votat, şi să se arate: câţi jidani au votat cu Alexandri, şi câţi cu celalalt?

Atunci vom avea cheia adevărată şi dreaptă de judecată

Pân'atunci, noi vedem mai curând un lucru deochiat, slab, umilitor pentru noi, în alegerea dela Chişinău.

Nu aşa vom ajunge a avea *România a Românilor!*..

Pacea lumii.

Nu stă pe picioare prea tari. Războiul din Maroco arată, că mai este mult praf de puşcă sămănat pe jos şi nu trebue decât un chibrit aprins să cadă jos, colo ori colo, şi focul la flacără iară.

In Maroco, colţul de lume zis „Ţara Rifanilor" (ca de pildă la noi „Ţara Moţilor") êra pe jos praf de puşcă destul. Căci acest popor, care a trăit aşa de capul lui, bine ori rău, nu poate suferi deloc un jug pe gâtul său, o stăpânire străină, nici dacă acea stăpânire e a Francezilor, cari de fapt nu i-au apăsat pe Rifani, ci, mai curând au fost şi sunt ducători de cultură, de lumină, între ei.

— Starea pe câmpul de luptă se ţine tot încordată, pe partea de răsărit a frontului. Rifanii şi-au mărit apăsarea (ceea ce înseamnă în limba de toate zilele: dau lovituri tot mai grele!..).

Ici-colo ei capătă lovituri sângeroase şi îndură perderi mari, — dar mâne iară o iau şi se lovesc cu tărie de frontul francez, adesea împingându-l înapoi.

*

Războiu ruso-englez?

Intre Rusia şi Anglia stările s'au încordat foarte mult. Rusia a început pregătirile de mobilizare. Flota (corăbiile) de război asemenea la pune în stare de mobilizare.

Ruşii spun că Anglia nu va suferi „înrîurirea politică" a Rusiei în Răsărit, nici întărirea economică a ei. Adevărul e altul: Mişcii agenţi ai Rusiei au început a tulbura stările paşnice şi muncitoare, ca Anglia şi Franţa, etc., vrînd să răstoarne şi acolo totul ca în Rusia, — şi de aci pornirea de a i da o pedeapsă, care s'o aducă la minte.

*

— Intre Germania şi Polonia stările sunt încordate, pentru neînţelegere asupra hotarelor. Se spune că Germania se pregăteşte de război în contra Poloniei.

Un mic stol se ridică dela Iaşi — spre Palestina!

Un număr de 100 de nighistori evrei din Iaşi a întrevenit la Comitetul organizaţiei lor Sioniste (însoţirea ce poartă grija celor ce vor să piece la Palestina), — rugându-l să le facă rost de paşapoarte, căci sunt hotărîţi să piece spre... ţara lor.

Comitetul li-a răspuns că va face totul ca să capete pasapoartele ceruté.

Acesta pare a fi întâiul stol de negre paseri speriate de loviturile de sapă date pentru punerea Fundamentelor la Căminul Cultural Creştin din Iaşi!... Se ridică la Iaşi Biserica Neamului, Catedrala cu sfânta cruce luptătoare pe vârful ei, de care Evreii fug ca dracul de tămâie. Abea s'au dat cele dintâi lovituri de săpare a fundamentelor şi un stol de 100 să rdică să zeoare — la Palestina! Dar mi-te când Căminul va fi gata fâlfâindu-şi mândru steagul uriaş, pe el cu svastica înpletită din fiările vii ale iubirii de neam stălucind peste toată ţara!

Pentru „Căminul Cult. Creştin".

(Casa Studenţilor).

Am mai primit următoarele dăruiri:

Din Hunedoara, dela tinerii buni cari au sfîrşit învăţătura lor în „Şcoala Medie" de acolo. Ei ne scriu: „Inţelegând şi noi rostul mişcărilor naţionale-creştine, dăruim şi noi cu dragă inimă cât putem, cât de puţin..." — Au dat:

Elevii absolvenţi: Rusu Petru 30 Lei, G. Crăinicescu 14 Lei, Nicolae Isac 10 Lei, Bela Furca 10 Lei, Ioan Scurtu 10 Lei, Apostol Popa 8 Lei, Amos Stoica 5 Lei, Andrei Polgar 5 Lei. Virgil Şoimoş 5 Lei, Victor Filimon 5 Lei, Alexandru Dima 5 Lei, I. Calafus 5 Lei, — apoi elevii celorlalte clase: Nic. Rusu cl. III, 30 Lei, Iosif Popa cl II, 10 Lei, Ioan Toma cl. III, 6 Lei, Eugenia Rusu cl. II prim. 30 Lei; Dumitru Stan, elev particular, 30 Lei, — şi dl Petru Rusu, cârciumar 40 Lei, dna M. Miloş 20 Lei. — *Total 278 Lei.*

Dl ing. Camil Grosu, Geoagiul de-jos (Sanatori), 100 Lei; Dimitrie Flat, Ciacova (Bănat) 20 L., Societatea culturală „Steluţa" din Parteştii de sus (Bucovina) 20 Lei.

Suma de azi . Lei	418·—
Din Nrii trecuţi „	89.916·—
Dê tot la „Lib." Lei	90.334·—

NOUTĂŢI

Zi bună am avut loc la Orăştie Duminica trecută: In această zi şi-au ţinut Meserieşii nostri Maialul lor, amânat de 3 ori (de 2 ori pentru pricina vremii, a 3-a oră pentru-că au avut liberalii adunare la Deva!.). Un timp frumos i-a răzbunat de neplăcerile trecute şi lumea foarte număroasă ce a ieşit la pădure, şi-a petrecut foarte bine. Plecarea s'a făcut dela biserica ortodoxă cu steagul şi cu Muzica militară. Intoarcerea acasă tot aşa cu Muzica şi cu multă voe bună.

— Iar seara la ora 9 s'a început Serata „Fetelor ortodoxe" cu cuvânt de deschidere ţinut de d. preot-profesor Necşa, cu 2 tablouri vii, de tot drăguţe. Au urmat cântări poporale cântate foarte reuşit de dşoara Aurora Păcurariu, acompaniată la pian de dşoara Stela Steer. Dşoara Melania Oprean a declamat bine poezia „La Icoană" de Vlahuţă. Dşoarele Ioana Bogdănescu (alt) şi Elena Nicoară (sopran) au cântat foarte plăcut duet şi solo, acompaniate de vioară şi pian; dşoara Ileana Dobo a recitat cu cunoscutu-i curagiu şi frumoasă dicţiune, o melodramă, acompaniată la pian de d-ra Steer. Dşoara Dobo se desvoaltă tot mai frumos ca o distinsă declamatoare. Plină de farmec şi foarte naturală a fost dşoara Nella Jurca în declamarea poeziei „Duşmancele" de Coşbuc; gesturi foarte potrivite, simple şi totuşi atât de la locul lor, grăitoare, şi declamaţia fericit accentuată. Păcat ca lumina lampelor îi venea prea de-asupra, de n'a arătat'o şi ca faţă în toată frumuseţa, pe când îşi trimetea vorbele sale pline de mândrie şi de năcaz, — urîtei...

Toate declamatoarele şi cântăreţele au fost viu aplaudate de numărosul public.

Serata s'a încheiat cu dizertaţia religioasă, cu fond evangelic, a dlui preot Păcurariu.

*

Fabrica aprinsă, stinsă cu — petrol. In Sătmar s'a întâmplat că Fabrica „Printz" a luat foc. Pompierii (focarii) alergând s'o stingă, au văzut lângă fabrică o cisternă mare (groapă adâncită în pământ şi zidită în ciment) în care trebuia să fie adunată apă, anume pentru întâmplare de foc. Ei au pus ţeava pumpei (împroşcătoarei) în cisternă şi au început a trage şi a stropi. Mare le fu mirarea când văzură, că pe unde ei stropesc, focul prinde pârjol şi mai grozav, căci „apa" lor lua foc! Atunci au văzut că Fabrica pusese în cisternă petrol în loc de apă... Au trecut dară ţeava pumpei într'o fântână.

*

Nou cutremur de pământ a avut loc la Santa-Barbara. Mai multe case s'au prăbuşit; sunt 181 morţi sub ruinele lor.

*

Pentru recruţi. Se aduce la cunoştinţă tuturor tinerilor clasei 1926, cari au fost recrutaţi în condiţiunile art. 52 şi 53 din Legea Recrutării, că încorporarea lor (intrarea la armată) se face pe ziua de 15 August 1925.

Acei cari voesc a cere amânare pentru continuare de studii, vor înainta actele necesare Cercului de Recrutare Orăştie, cel mai târziu până la data de 1 August a. c.

Tinerii cari nu au fost recrutaţi în condiţiunile de mai sus şi ar avea dreptul, vor înainta cererile complectate cu actele necesare, tot la acest Cerc cât mai urgent, spre a se putea intreveni locului în drept, pentru aprobare.

Comdt. Cerc. de Recr. Orăştie:
Colonel, *Aritonovici.*

*

„Din durerile noastre trecute şi prezente" (de azi), e titlul unei cărţi 68 pagini, scrisă de dl Eugeniu Muntean, Licenţiat în ştiinţele de stat şi politice şi dipl. în teologie, — azi Prim-consilier al oraşului Orăştie, — pe cari le-a scris în 1923 pe când era Prim-pretor al cercului Agnita, judeţul Sibiiu. Dl Muntean a fost în timpul războiului preot militar şi umblând mult, multe a văzut iar ce vedea, scria şi descria în articli publicaţi prin felurite foi, — lucruri pline de învăţătură. După război a intrat în administraţia română şi trăind, ca prim-pretor, între Saşi, în cercul Agnita, a văzut friul de traiu al acestui popor tăcut şi muncitor, şi iarăşi a scris ce vede şi ce învaţă din viaţa acestora.

Aşa apoi, cartea dlui Munteanu am putea spune că e o carte de poveţe, de învăţături, scoase din viaţa altor neamuri şi din privirea neajunsurilor, lipsurilor vieţii neamului nostru. Fiecine o citeşte cu folos.

Se află de vânzare la „Librăria Branga" din Orăştie, 20 Lei exemplarul.

*

Pentru şcoalele militare. Se aduce la cunoştinţa celor pe cari îi priveşte, că la Comenduirea Pieţei Orăştie se află condiţiunile de primire în Şcoalele Militare de Infanterie. Doritorii le pot vedea între orele 8—12 şi 15—18.

Com. Pieţei-Orăştie:
Căpitan, *V. Şerbănescu*

*

Un tren rămas cu călătorii în apă. Ploile mari ce ţinură peste o lună de zile, au făcut şi minuni pân'aci nepomenite: Linia Taraclia — Traian-Val, în Dobrogea, a fost copeerită de apele cresute în jurul ei. Săptămâna trecută un tren de călători ajungând la lacul uriaş care se întindea pese tot câmpul şi coperea şi linia ca pe 600 metri, a mers cât a mers, aşa mai încet, prin apă — fără a vedea şinele sub ea, — dar dela o vreme s'a oprit, căci lumea sriga spăimântată, că poate fi muiată undeva linia de se rătoarnă vagoanele în apă. A stat trénul cu călătorii aşa în valuri, până a venit alt tren cu vagoane de marfă de l-a luat pe călători şi l-a trcut la staţie.

*

PASTA SAU PRAF DE DINŢI CHLORODONT,
EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.
(242) 19—20

*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La Locurile Sfinte

spre renaştere sufletească.

Sunt frumoase şi folositoare călătoriile la locurile cari au fost sfinţite prin viaţa unor oameni mari, viteji mari, făcători mari de bine, — cu atât mai de folos sunt călătoriile la *Locurile Sfinte*, pe cari au trăit, au învăţat şi au pătimit însuşi Mântuitorul nostru Domnul Isus Christos şi Apostolii Săi.

Romano-catolicii au pus la cale în anul de faţă o călătorie de credincioşi din toată lumea la Roma, la mormântul sfântului Apostol Petru. Şi s'a dus lume multă. Au fost şi mulţi fraţi Români greco-catolici, cari au venit mângâiaţi de cuvintele auzite dela Papa, care le-a vorbit, bucurându-se că-i vede în jurul scaunului său, şi spunându-le că: voi sunteţi adevăraţii fii ai Romei, căci purtaţi şi în numele vostru numele ei: dela Roma, vă numiţi Romani—Români.

Acum şi fraţilor ortodocşi li se dă prilej de o călătorie la locuri sfinte, anume la locurile pe cari a trăit şi a învăţat şi a pătimit însuşi Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Christos: la *Ierusalim*.

I. Pr. Sfinţitul Metropolit Bălan, dela Sibiiu, pregăteşte pentru toamna asta o călătorie la *Locurile Sfinte*, la Ierusalim, — „unde a trăit şi învăţat Mântuitorul şi a murit pentru mântuirea noastră, spre a ne pleca genunchii şi a ne închina şi ruga *la Mormântul Domnului*, spre a ne putea apropia mai uşor de Isus Christos şi a renaşte la o nouă viaţă întru El, ca să umblăm pe urmele Lui şi ca să ne întoarcem apoi napoi, înoiţi şi renăscuţi sufleteşte". — cum spune Circulara ce chiamă pe credincioşi la această rară călătorie.

Călătoria se va face dela Constanţa la Jaffa (portul Ierusalimului), cu vaporul „Impăratul Traian" al serviciului maritim român, pe lângă următoarele preţuri: 70 locuri cl. I. cu 15 mii Lei şi 40 locuri cl. II cu 10 mii Lei, cu mâncarea pe vapor; iar 120 locuri cl. III cu 3000 Lei, fără mâncare, dus şi întors. Călătoria dela Constanţa la Jaffa şi înapoi, va dura 10 zile, cu o oprire de 2 zile la Constantinopol, iară vizitarea locurilor sfinte va ţinea vre-o 5—7 zile. La această sumă se vor adăuga cheltuelile de traiu în Palestina, cât va dura vizitarea locurilor sfinte. Pentru călătoria pe C. F. R. până la Constanţa, va fi o reducere de 75%.

Se primesc intelectuali şi popor, bărbaţi şi femei, în numarul ţărmurit mai sus. Cei ce doresc a lua parte, sunt rugaţi a se înştiinţa la părintele Virgil Nistor, secretar consistorial în Sibiiu, de unde se vor ea la cerere ori-ce lămuriri.

Dintre fraţii nostri din vechiul Regat, mai mergeau şi în trecut unii, aşa singuratici, sau 2—3, la Ierusalim, la Sfântul Mormânt. In biserica zidită de-asupra sfântului Mormânt, ard candele a căror flacără nu se stinge în veci. Credincioşii spun, că cel-ce mergând până acolo, îşi aprinde lumina din acele candele sfinte, şi şi-o aduce aprinsă până la el acasă, are iertare de toate păcatele lui, e om sfinţit şi drag lui Dumnezeu. De aceea nu arare-ori se vestea în vechea ţară, că cutare, ba cutare, a fost până la Sfântul Mormânt şi a adus de-acolo lumină aprinsă la Mormânt şi care arde şi azi, după ce a sosit cu ea acasă...

Noi, Românii din Ardeal însă, n'am avut nici norocul, nici putinţa, pentru astfel de călătorii la *Locurile Sfinte*, la Mormântul Mântuitorului, — de aceea înştiinţarea că în toamnă se intreprinde una sub conducerea Metropolitului dela Sibiiu, e primită cu multă interesare de dornicii a vedea acele locuri minunate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dela Orfelinat.

Dl Petru Belei a dăruit orfelinatului Lei 100 (una sută Lei) ca răscumpărare a zilei onomastice. Tot asemenea a mai donat şi Dl Stephan Petru 100 Lei.

Li-se aduce pe această cale cele mai vii mulţumiri.

Aurora Dr. Dobo,
prezidentă.

Procesul Corneliu Zelea-Codreanu

pentru împuşcarea volnicului poliţai Manciu.

VI.

Urmarea apărări:

Prof. Dr. Paulescu, Bucureşti, neputând veni însuşi, trimite prin d. prof. A. C. Cuza cuvântul său de apărare, spunând că e cu sufletul în mijlocul apărătorilor, dorind sfintei cauze izbândă deplină.

Comandor Manolescu

face o privire în trecutul acuzatului, ca, în lumina acelui trecut, să se poată vedea mai limpede şi fapta de care e învinuit. Ce văd în trecutul lui Corneliu Codreanu? Că, la 1916 îl aflăm elev la Liceul Militar dela Mănăstirea Dealului. La 1917 îşi părăseşte mama şi surorile şi pleacă acolo unde era tatăl-său: pe câmpul de luptă. La 1918 cutreeră satele pentru a vorbi oamenilor de durerea ce ajunsese neamul după punerea jos a armelor, — la 1919 scapă Universitatea de bolşevizmul care o ameninţa, făcând să se introducă de nou în Universitate deschiderea anului cu sfânta slujbă bisericească, ce fusese părăsită de duhul rău ce străbătuse în înalta Şcoală.

Poate-se dară închipui, ca acest tiner să calce de pe calea faptelor luminoase ce se ţin lanţ în tinera lui viaţă, de odată pe drumul crimei?, şi poate se privi fapta lui de ucidere a rătăcitului şi jidovitului Manciu, ca un „asasinat"? Nu, dlor juraţi, fapta lui a fost o faptă tristă, pe care a fost nevoit s'o săvârşască împotriva celor ce voiau să facă din România noastră, — o Palestină şi o nouă Rusie! Această e lumina în care trebue privită fapta lui Codreanu. Sau ar putea acest vlăstar verde, crescut din trunchiul neamului, strălucind de atâtea însuşiri, să fie monstru cu 7 capete roşii de sânge, cum îl descrie banda de Evrei? Nu, dlor juraţi. El e gornistul care sună alarma şi a redeşteptat sufletele la luptă sfântă contra celui mai respingător neam de pe pământul nostru, — el face ce a făcut Horea contra nemeşilor unguri cari sugeau sudoarea poporului românesc din Ardeal, şi ce a făcut Tudor contra Grecilor, cari sugeau poporul din Muntenia şi Moldova.

Neamul nostru a avut de îndurat năvălirile popoarelor ce se răvărsau din Răsărit; a avut de îndurat încercările de cotropire a vecinilor, cari lăcomeau la aceste plaiuri bogate, iar la noi lăcomeau ca să ne facă vite de lucru pe sama lor, pentru îngrăşarea lor. Şi dacă ei n'au izbutit, dacă de toţi ne-am scuturat, pe toţi i-am alungat şi risipit dela noi, *vrednicia este a celor ce s'au jertfit în luptele pentru neam şi ţară!* Acest lucru îl face şi Codreanu şi soţii săi: ei ne dau pilda jertfirii de sine şi ne chiamă *să facem asemenea!*

Trei sunt epocele (marile capete de vremuri) de tristă suferinţă şi de lupte împotriva asupritorilor nostri: Intâia e vremea grelei apăsări a fraţilor nostri de sub Unguri; ei ni-au dat pilda viuă a luptei dârze de păstrare a legii şi a neamului, care şi-a ajuns culmea sub Horia şi Iancu. Glasul lui Bărnuţ la Blaj în 1848 şi a celorlalţi mari Români, a fost flacăra care a aprins simţământul iubirii de neam, a fost ca o lumină uriaşă ce a luminat peste tot pământul locuit de iobagii români. — A doua epocă e cea a *Fanarioţilor* aici în ţările libere, când neamul grecesc, folosindu-se de păcătoasă îndelungă-răbdare a neamului nostru, ajunsese a pune stăpânire pe conducerea ţării şi ne sugruma cultura naţională, înlocuindu-o cu cea grecească. Când în obrăznicia lor de acest fel merseseră prea departe, s'a ridicat Tudor urmat de popor şi i-a pârjolit şi i-a risipit. A urmat căderea lor şi plecarea dela noi.

Azi — în a treia epocă, — avem aceeaşi piatră pusă pe peptul neamului: o naţie parazitară (trăitoare pe trupul altor naţii, ca râia sau torţelul pe trupul plantelor nobile luţerna şi trifoiului), ajungând la mare bogăţie (după prostia noastră care i-am lăsat să adune averea de naintea noastră, ba cu ajutorul braţelor noastre!) — se sforţează acum să ne sugrume, cu ajutorul coadelor de topor, cari, durere, sunt foarte multe şi mari, între noi.

În aceste împrejurări, când suntem atât de îngrijoraţi de soartea naţiunii, ca şi Tudor pe vremea sa, — ne putem da sama de rolul lui Corneliu Codreanu. La 1821 ne-a dat Dzeu pe Tudor, care în fruntea câtorva sute de săteni porni la luptă şi căzu el jertfă. El n'ajunse să vadă rodul jertfei sale, — dar l'a văzut neamul: Grecii se prăbuşiră, puterea lor căzu. Aşa ne trimite D-zeu acum om vrednic în lupta pentru a scăpa de pirul jidovesc.

La toate popoarele, pe lângă eroii lor naţionali, afli şi o ceată de vânzători păcătoşi. Se spune că de morţi să nu mai vorbeşti decât de bine. Dar sunt şi astfel de oameni, cari făcând slujba de călăi şi vânduţi ai neamului lor, — nu-i poţi vorbi de bine nici după moarte! Un asfel de om a fost Manciu, cel vândut jidanilor, pus în slujba criminală de a *sugruma mişcarea naţională* a neamului său, deschisă şi dusă aşa de viu prin studenţi.

Reese din toate acestea, dlor juraţi, nu numai că Corneliu a fost în legitimă apărare când a împuşcat pe Manciu, *ci că toată naţiunea noastră e în legitimă apărare faţă de ticăloşii de Jidani şi de Românii jidoviţi!*

Ales. Ventomiuc

preşedintele Negustorilor români din Iaşi spune:

Vin din Moldova, din pământul lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, şi aduc cu mine durerea ce o simt acei ce zac astăzi în mizerie din pricina cotropirei jidoveşti. Domnilor Juraţi, să-mi daţi iertare dacă n'oi rosti o vorbire frumoasă pentru-că eu nu am carte, nu sunt intelectual, ci sunt un biet negustor, dar ce vă spun eu este adevărul trăit (realitate). Moldova lui Ştefan este pierdută. Şi pe la noi, ca şi la Dv. se sfiau odată acele frumoase prăvălii ce înfrumseţau oraşele Moldovei cu firmele lor Româneşti (tablele cu numele negutătorilor), cu negoţul lor cinstit şi făceau fală Neamului nostru.

Dar acei negustori, în deosebire de cei de azi, cari din câştigul lor trimit să refacă alte ţări (Palestina), cei de atunci clădeau Biserici, spitale şi şcoli, ce mai stau şi astăzi drept mărturie şi încep să piară şi ele una câte una, căci noi nu numai că nu mai avem cu ce le clădi, dar nu avem cu ce întreţinea aceea ce au clădit strămoşii noştri, cari înzestrau oraşele cu fel şi fel de aşezeminte de obşte folositoare Neamului nostru.

Astăzi pe la noi e jale, Domnilor Juraţi. Sute şi mii de prăvălii în mâni streine! Sunt, Domnilor Juraţi, Preşedintele Negustorilor Români din Iaşi, şi această ramură socială este aceea, care cea dintâi a avut de luptat cu aceşti năvălitori, — eşind zdrobită din luptă!

Ne pregăteam şi aşteptam zile mai bune, când acum 4 ani s'a pornit mişcarea naţională. Noi ne-am bucurat din nou şi am început a nădăjdui. Vedeam în Corneliu Zelea-Codreanu, ce sta în fruntea acestei mişcari, razele unui timp mai bun şi care nu va întârzia să vie.

Domnilor Juraţi, vi-l cere Naţia Românească întreagă, să i-l daţi liber, nu vi-l cere familia lui, căci el nu mai are familie, fraţii lui sunt fraţii de suferinţă cu care stă alături pe această bancă, părinţii lui sunt Naţia Românească întreagă, care cu lacrămi de bucurie vi-l cere, până şi fetele din Moldova — în cântecul lor de jale:

Dă-ne, Doamne, pe Codreanu,
Să ne mântuiască Neamu!..

Studentul Blănaru

în numele Cercului Studenţesc „Ştefan Vodă" dela Fălticeni, adevereşte că de fapt, Universitatea din Iaşi era în 1919 primejduită de bolşevizm, şi Cornel Codreanu e acela care a mântuit'o de rătăcire prin păşirea sa hotărîtă şi românească. În el tinerimea vede pe cultivătorul simţămintelor naţionale şi pilda jertfirii de sine!

Dvoastre, dlor juraţi, aveţi de dat azi o judecată a întregei societăţi, a obştei ţării, când *veţi osândi prin votul D-voastre pe Manciu*, nu pe Codreanu!, — pe care îl cerem liber.

Prof. Dr. C. Şumuleanu

dela Iaşi: Vă iau şi eu câteva minute, ca să Vă arăt admiraţia mea pentru aceşti tineri, pentru acest Corneliu Codreanu. Aş putea să vă aduc înainte scrisori cu date, cari să vă arate starea de degradare în care a ajuns Universitatea din Iaşi, a cărei facultăţi sunt mai pline de Jidani ca de Români, cari ne arată *ce va fi*, într'un viitor prea apropiat, la noi! In trecut n'a fost aşa, şi totuşi iaca ce aflu în statistica (numărătoarea) din Anuarul Armatei Române pe 1924: Ţinând samă numai de numele cari au rămas streine (alţi pe-atâţa se ascund după nume româneşti), — vedem că, din 375 sublocotenenţi medici, 50 sunt Jidani, iar din 15 dela Farmacie, 10 sunt Jidani. Iată dară ce oameni încep să se strecoare în Armata română! Pe mâna acestora să încredinţezi dta sănătatea soldatului ţării, în pace, dar încă

în războiu?! Credinţa acestor elemente am gustat'o toţi în războiu. Când s'a ivit noua boală sufletească: bolşevizmul şi comunizmul, aceşti streini erau mai fericiţi ca ori-cînd, că s'a descoperit încă un ser, (leac ce să vâră de doctori în sângele bolnavului pentru a omorî ceva germeni din sânge), cu care ei să vâre în sângele creştinilor nu leac de întrămare, ci germeni de boală sufletească grea! Şi începutul mergea. Ne duceam la băi (la scaldă) şi nu ne puteam scălda, pentru-că mecanicii (meşterii de pe la maşini) erau duşi la adunările, „comuniste", unde învăţau ori-ce, numai ordine nu.

Atunci s'a apucat acest tiner, Corneliu Codreanu, şi a înfiinţat „Garda Conştiinţei Naţionale", adunând sub steagurile ei pe toţi muncitorii şi măestri în cari licărea încă o flacără de suflet românesc. El îi ştia atrage, îi ştia aprinde la dragostea pentru acest neam şi ţară, şi zi de zi numărul „Gardiştilor" sporea, până ce, în scurtă vreme, puşă stăpânire pe Atelierele pe cari fâlfâia steagul roşu, şi făcu pace şi rânduială. Nu sunt acestea, pe lângă câte le-aţi mai auzit aci, fapte de cel mai luminat naţionalizm? Şi totuşi vine un „Costaforu" să dee lecţie de patriotizm acestui tiner!

Aci la „Cinematograf" (în Turnu-Severin) văd că se arată pe film povestea lui Wilhelm Tell! Ce adânc înţeles are şi această arătare şi însaşi istoria ei. Erau în Elveţia mulţi tirani, à la Manciu. Poporul trebuia să se închine înaintea lor, ca la tot atâta Zei. Unuia i-a venit pofta să pună într'o piaţă o pălărie a sa, într'un vîrf de par şi a poruncit ca tot omul trecând pe lângă acea pălărie, să o salute (să-i dee bună ziua descoperindu-şi capul), ca şi cum ar fi el în fiinţă!.. Incunguiau cetăţenii pe uliţi lăturalnice, pe unde puteau, numai ca să nu se umilească a saluta un par şi-o pălărie, de dragul unui nebun! Un cetăţean mai inimos, Wilhelm Tell, aprins de această poruncă nebună a tiranului, şi-a zis: Ba eu am să trec pe acolo, dar n'am să salut parul şi pălăria! Şi aşa a făcut! A fost îndată prins şi dus la tiran.

Acesta i-a poruncit: Ca pedeapsă, ai să pui un măr pe capul descoperit al fiului tău şi să-i împuşti! De nu, — te împuşc eu pe tine, ca pe un câne! Wilhelm Tell s'a învoit. Şi-a pus copilul la ţintă cu un măr pe cap, şi-a luat arcul, a pus în el o săgeată şi îndată aci a doua săgeată. Tiranul a venit să vadă puşcarea, căci era ca sigur că tatălui îi va tremura mâna puşcând spre capul fiului său şi-şi va puşca copilul în cap. Asta-i va fi pedeapsa pentru că n'a salutat pălăria, din vîrful parului. Dar Wilhelm a ţintit admirabil: Săgeata a străpuns mărul, fără a zgâria macar părul de pe capul copilului. Intrebat apoi de tiran: dar de ce ai luat *două* săgeţi la tine?

— Pentru-că, dacă era să mă bată nenorocul ca să lovesc cu una capul copilului meu, cu a doua îţi sfredeleam capul tău!, — a răspuns mândrul cetăţean.

Aşa se răsculau inimile drepte contra tiranilor şi în acele vremuri mai întunecate Cum s'ar putea ca ei să-şi facă azi jocul lor netrebnic, fără a fi luaţi în samă de cei pe cari îi tiranizează? Săgeată în cap i-a promis Wilhem Tell tiranului său, de va suferi vre-o atingere trupul fiului său, care îi era scump ca şi al său propriu, — Glonte îi dete Codreanu lui Manciu, pentru atingerile grele ce i-a făcut! N'a fost întâmplare, nici fără rost!

Profesor Găvănescu

dela Universitatea din Iaşi, întreabă, de ce după atâtea vorbiri de apărare, se mai ascultă încă şi altele? Doar pentrucă juraţii ar mai avea vre-o îndoială? Nu, ci pentrucă ţara întreagă simte nevoia de a-şi arăta sufletul, de a-şi descoperi suferinţele, de a-şi rosti cuvântul asupra jidanilor şi Jidăniţilor!

Drama (întâmplarea dureroasă) dela Iaşi, este drama culturei naţionale din ţara noastră!

Fiecare popor are un punct culminant dramatic în viaţa lui, în desvoltarea culturii sale, în desfăşurarea sufletului său. Când reuşeşte a se urca pe culmea acestei năzuinţe, ei îşi stăpâneşte soartea, viitorul. Noi suntem pe drum spre această culme, în desvoltarea culturii naţionale. Împotriva acestei meniri pe care suntem gata a ni-o împlini, se ridică Evreii, când dau năvală în Universitate, ca să ne copleşească, aşa că rândurile de cărturari ce vor ieşi din Universităţile noastre, să scoată cu ei în viaţă şi să împrăştie în ţară, o cultură streină, un suflet strein, un gând strein. Noi am ajuns în privinţa asta la un punct atâtea de plâns, ca să avem la unele Facultăţi în Universitatea noastră 85% (85 din sută) de studenţi tot streini! Iar în Iaşi la „Liceul Naţional" am ajuns să avem o clasă, în care nu mai avea cine spune rugăciunea creştinească de începere a lecţiilor, şi elevii făceau probe de scris, în loc de româneşte, — cu literele evreeşti!..

Această stare sufletească dă înţelegere întregei puternice izbucniri a mişcărilor studenţeşti de azi...

(Şi învăţatul profesor avea să desvoalte în acest chip luminos rostul procesului şi a acuzatului ce stă în mijlocul acestei mişcări, — dar fiind cald, i-s'a făcut cam rău, a cerut un păhar cu apă şi simţindu-se rău, a trebuit să lasă din sală, la aer şi la odihnă, şi nu şi-a putut urma vorbirea pe care o începuse atât de luminoasă).

Costică Ungureanu

din Vaslui, în numele celor 11 mii de locuitori creştini din acel târg (orăşel), cere juraţilor cuvânt de achitare (de nevinovăţie), şi acea zi va fi o zi de sărbătoare pentru neam, dându-i-se prin aceea drept lui, neamului românesc care, se apără, şi nu asupritorilor lui.

Comerciantul Grecea

din T.-Severin: Noi negustorii creştini din Severin aflăm, că acest proces face parte viuă din lupta creştinilor împotriva îmbulzelii peste tot locul a Evreilor cu credinţa stricată, — şi de aceea noi, înţelegându-ne menirea de negustori români, declarăm, că Corneliu Codreanu a făcut aceea ce trebuia să facă ori-care din noi!

Negustorimea română, fericită că vede ridicându-se val de bravi luptători împotriva celor ce ne strivesc poate mai mult ca pe ori-cine pe noi negustorii, stăm cu tot sufletul pe lângă Corneliu Codreanu, şi pe lângă şefii lui sufleteşti Cuza, Şumuleanu, Găvănescu, Paulescu. Pe Manciu nu l'au ucis Codreanu, *Manciu s'a sinucis el singur* prin tradarea (vînzarea) neamului său şi a ţării sale. Negustorimea română osândeşte faptele lui Manciu prin cari el se punea de-acurmezişul în calea dezvoltării binelui neamului, şi slujea puholul jidovesc. Lucrarea lui era o burulană în grădina neamului, şi burulana trebuia stîrpită! Dacă eroii luptelor de acest fel, Tudor, Horia, prinşi au fost osândiţi şi omoriţi de duşmani, tu Cornel Codreanu nu eşti căzut între duşmani, ci între fraţii tăi, cari — nu te vor osândi!

Căpitanul Peteu

invalid de război, spune: Noi ciungii războiului, rămaşi fără braţe, fără picioare, fără ochi, adunaţi în „Societatea Mărăşeşti a invalizilor de războiu", venim să ne spunem şi noi cuvântul în procesul unui luptător. Noi, scăpaţi cu zile din războiul trecut, vom fi în cel mai apropiat război, alăturea de dnii Cuza şi Codreanu, şi cu trupurile noastre vom face din nou zid de apărare, de oprire a puholului evreesc, ridicând o nouă barieră (opritoare) ca la Mărăşeşti, cu scrisoarea strigătoare pe ea: *Pe aicea nu se trece!* Noi am căzut pe front sub cutele tricolorului, şi un brav camarad al nostru l'a păstrat aşa cum l'a avut pe câmpul de luptă, ţinându-l ca un scump clenodiu (lucru sfânt ce scuteşte de rău), până la vremuri potrivite, când să-l dee altor luptători nebiruiţi, să se acopere şi scutească cu el.

În sfatul nostru am adus hotărîrea, ca acest sfânt tricolor, pătat cu sânge dela Mărăşeşti, să nu-l mai ţinem la noi, căci arătatu-s'a cel vrednic a-l purta la el, şi de aceea ţi l'am adus şi ţi-l dau aici, Codrene! Primeşte-l!..

(Şi bravul ofiţer invalid, aruncă lui Codreanu tricolorul, Codreanu îl primeşte mişcat de minunatul dar, se ridică de pe scaun, îl duce la gură şi-l sărută!.. A fost ceva foarte dulos şi foarte frumos!).

*

— In numărul viitor vom aduce, chiar în fruntea foii, strălucita vorbire de apărare a dlui Profesor A. C. Cuza, care a încheiat şirul luminatelor vorbiri de apărare. Vorbirea e ca una din cele mai frumoase lecţii la Universitate, dar având aci ascultători toată ţara, tot neamul!.

De vânzare: Iesne!,

în Orăştie, str. Mihai Viteazul (Drumul ţării) 16 o *casă* cu *grădină*, la loc cu învârtire bună. Informaţi: str. G. Bariţiu, 1. (452) 1-2

Case şi moşie

de vânzare în Sebeşul-săsesc. Casa are 2 camere (odăi) şi bucătărie, pivniţă, magazin de bucate, un grajd pentru 8 vite, şi altul pentru 6 vite; şură, şopron, cocini pentru 20 porci, curte pardosită. Casa e pe strada Mărăşeşti 20, pe unde trece lumea dela gară spre piaţă. — Moşia e: 4 jugăre arător, semănate cu trifoi, luţernă, grâu, orz. — Informaţii la dl advocat Ioan Cuşuţă, în Sebeşul-săsesc. (451) 1-1

O maşină de Imblătit cu benzin

fabricat „Magy. Mezögazd. Gé gyár", batoza 900 mm., mot 12 H. P. folosit, dar în stare bun cu toate accesoriile, se vinde lă

Frederic Kootz

(450) Alba-Iulia. 1-

Casă de vânzare în str. Sacul împreună cu *Atelierul* de *tăbăcărie*, a lui Ioan Holtrich. formaţiuni în str. Căstăului No Nr. 28. (453) 1-

ANUNŢ

Am o casă de vânzare în De pe strada Andrei Mureşanu Nr. constătătoare din 4 camere, buc tărie, pivniţe. Mai departe în curt se află un edificiu lateral în car am *Atelier* de »*Spălătorie cu a bori*« (cu maşini), în stare bună în funcţiune. Mai departe o curt şi grădină mare, — cari imobile se vând din mână liberă pe lângă condiţiuni avantagioase.

Observ că după încheierea con tractului, cumpărătorul imediat poate acupa locuinţa şi totodată Atelierul

(447) 2—2

O maşină pentru fabricare de ţiglă de ciment în hârj

cu 600 forme, — modernă, fabricaţie nouă, folosită foarte puţin, a proape nouă, e de vânzare la subscrisul. Preţ foarte moderat. A se trimite oferte în scris, ori a veni s'o vadă în lucrare.

IOAN HERŢA

Fabrică de ţiglă de ciment

(443) 2—3 în Orăştie.

De vânzare sau de închiriat

în com. Almaşul-mare (p. Zlatna): **Casă cu local de prăvălie** (boltă) cu întreg aranjamentul, stând din 4 camere, pivniţă, magazie, bucătărie şi cămară; şură cu 2 grajduri, cocină şi fântână, — toate edificii noui, — curte mare şi 2 grădini.

A se scrie la:

IOAN TRIFF, proprietar Balşa p. Geoagiul-de-jos

(448) 2-3 (jud. Hunedoara).

De vânzare:

un Locomobil de 4 Puteri, 7 Atmosfere, fabricat „Ruston", e de vânzare la subscrisul. Preţul: 15.000 Lei. (441) 3-6

Sabin Papiu.

Albaiulia, str. Sf. Nicolae 37

Pistrui şi alunele

se pot îndepărta prin folosinţa cremei şi *săpunului* „VIOLA". Se capătă la Farmacia *Weiss* Timişoara I. Piaţa Unirei Nr. 23. (193) 22—25

Dentist Dr. S. Seidner dă consultaţii în ORĂŞTIE, Piaţa Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe.* — *Scoatere de dinţi, fără dureri.* — *Regulare de dinţi.* *Punere de danturi.* (293) 7-10

Acela vrea să vă inducă în eroare,

dacă vă oferă cutii şi pachete ca adaus la cafea, cari au o asemănare cu „*Veritabilul Franck*" după modul de ambalare şi după recomandările exagerate, însă totuşi nu este „Veritabilul Franck". Deci atenţie la atari imitaţiuni! Dacă doriţi să aveţi pe unicul „*Veritabil Franck*" vă rugăm să primiţi numai atari ambalaje, pe cari e vizibilă marca noastră înregistrată: Râşniţa de cafea şi semnătura

Heinrich Franck Söhne.

(449) 1—14

Tipografia „Libertatea" în Orăştie.